

Keurusseudun kotouttamisohjelm a

2024

Keuruun kaupunki

Multian kunta

Petäjäveden kunta

HYVÄKSYTTY: ELINVOIMAN JA ASUINYMPÄRISTÖN LAUTAKUNTA
19.3.2024 §22

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Kotouttamistoimintaa ohjaavat käsitteet ja lainsäädäntö	3
2.1 Määritelmät	3
2.2 Lainsäädäntöä.....	5
2.3 Muita keskeisiä lakeja kuntien kotoutumistyössä:	5
3. Kotoutumista ohjaava toiminta	6
3.1 Paikallinen kotoutumistyö	6
3.2 Kunnan tehtävät	7
3.3 Kielipalvelut – tulkkipalvelut.....	8
3.4 Alkukartoitus ja kotouttamissuunnitelma	9
3.4.1 Alkukartoitus.....	9
3.4.2 Kotouttamissuunnitelma	10
3.5 Kotoutumiskoulutus	10
3.6 Valtion maksamat korvaukset	10
4. Kotoutumisen palvelut kunnissa	11
4.1 Varhaiskasvatus	11
4.1.1. Varhaiskasvatus Keuruu.....	12
4.1.2 Varhaiskasvatus Multia.....	12
4.1.3 Varhaiskasvatus Petäjavesi	12
4.2 Esi- ja perusopetus.....	13
4.2.1 Keuruun perusopetus	13
4.2.2 Multian perusopetus	14
4.2.3 Petäjaveden perusopetus	14
4.3 Muut lasten ja nuorten palvelut	14
4.3.1 Aamu- ja iltapäivätoiminta	14
4.3.2 Keuruun nuorisopalvelut	14

4.3.3 Multian nuorisopalvelut	15
4.3.4 Petäjaveden nuorisopalvelut	15
4.3.5 Toisen asteen koulutus	15
4.4 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.....	15
4.4.1 Kansalaisopisto	15
4.4.2 Kulttuuri ja vapaa-aika Keuruulla.....	16
4.4.3 Kulttuuri ja vapaa-aika Multialla.....	16
4.4.4 Kulttuuri ja vapaa-aika Petäjavedellä	17
4.4 Asettuminen ja kiinnittyminen Keurusseudulle.....	18
4.4.1 Keuruu	18
4.4.2 Multia	19
4.4.3 Petäjävesi.....	20
5. Hyödyllisiä linkkejä	20
6. Liitteet.....	21

1. Johdanto

Kotouttamisohjelma kokoaa yhteen kotouttamista tukevat palvelut, jotka on suunnattu ulkomailta Suomeen ja Keurusseudulle muuttaville henkilöille. Kunta kantaa vastuun palvelujen koordinoinnista, mutta palveluita tuottaa kunnan lisäksi muut organisaatiot, esimerkiksi Keski-Suomen hyvinvointialue sekä kolmas sektori.

Maahanmuuttoviraston mukaan yleisimmät perusteet saada oleskelulupa Suomeen ovat opiskelu, työnteko, elinkeinonharjoittaminen, perheside ja paluumuutto. Keuruulla, Multialla tai Petäjäviedellä ei toimi tällä hetkellä vastaanottokeskuksia, eivätkä kunnat vastaanota kiintiöpakolaisia. Voidaankin olettaa, että Keurusseudulle muutetaan juuri työn tekemisen tai perhesuhteiden perusteella.

Kotouttamisohjelma toimii kaupungin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden työkirjana, jonka avulla vahvistetaan ja seurataan kotoutumista tukevan työtöteen toteutumista eri toimialoilla. Kotouttamisohjelma toimii myös käsikirjana kunnan yhteistyötahoille sekä Keurusseudulle muuttaville ihmisille. Ohjelmassa on kuvattu selkeästi kotoutumista tukevat toiminnot esimerkiksi palvelupolkuina.

Pekka Kaunismaa: ”Maahanmuuttajaosaamiseen suurimmassa osassa riittää se, että kohtaa asiakkaan yksilönä sen ammattiosaamisen ja -etiikan puitteissa, minkä opastamana muitakin asiakasryhmiä kohdataan. Ongelmaksi tai kehittämistä edellyttäväksi palvelutarjonta muuttuu silloin, kun maahanmuuttaja ei voida palvelulla tasa-arvoisesti ja tasapuolisesti, tai palvelussa edellytetään erityisiä ratkaisuja maahanmuuttaja-asiakkaiden kanssa.” (Vaikuttavuuden arvioinnista, materiaaleista ja tutkimuksellisuudesta sekä tavoitteenasettelusta, teoksessa Kotoutumisen prosessit haltuun, toim. Johanna Pitkänen 2020, Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu 275)

2. Kotouttamistoimintaa ohjaavat käsitteet ja lainsäädäntö

2.1 Määritelmät

Seuraavilla käsitteillä tarkoitetaan:

- 1) *kotoutumisella* maahanmuuttajan yksilöllistä prosessia, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa ja jonka aikana maahanmuuttajan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo yhteiskunnassa sekä osallisuus työ- ja elinkeinoelämässä, koulutuksessa, järjestötoiminnassa tai muussa yhteiskunnan toiminnassa syvenee ja monipuolistuu;
- 2) *kotoutumisen edistämisellä* kotoutumisen tukemista tarjoamalla maahanmuuttajalle tarkoitettuja palveluja, tukemalla hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen sekä edistämällä yhteiskunnan vastaanottavuutta;
- 3) *asettautumisen edistämisellä* toimia, joilla tuetaan erityisesti työ- tai opiskeluperusteisesti kuntaan muuttavan maahanmuuttajan kotoutumista kunnan kotoutumisohjelman ulkopuolella;
- 4) *maahanmuuttajalla* Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty oleskelukortti;

- 5) *kotoutuja-asiakkaalla* maahanmuuttajaa, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma;
- 6) *työnhakijalla* työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettua henkilöä;
- 7) *työttömällä työnhakijalla* työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettujen työttömän ja työnhakijan määritelmät täyttävää henkilöä;
- 8) *ihmiskaupan uhrilla* kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettua henkilöä;
- 9) *kotoutumishjelmalla* kunnan järjestämää maahanmuuttajan kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuutta;
- 10) *kotoutumishjelmaan sisältyvillä palveluilla* kunnan järjestämiä kotoutumisen alkuvaiheen palveluja, joiden tavoitteena on edistää maahanmuuttajan kotoutumista, työllisyyttä tai yrittäjyyttä, osaamista ja työelämävalmiuksia, yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon toteutumista, terveyttä ja hyvinvointia, arjen kansalaistaitoja sekä osallistumista järjestötoimintaan ja muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan;
- 11) *muilla kotoutumista edistävillä palveluilla* kotoutumishjelman ulkopuolisia palveluita, jotka järjestetään osana työvoimapalveluita, muita kunnallisia peruspalveluita, kansallista koulutusjärjestelmää, hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvituilla, Kansaneläkelaitoksen palveluita sekä järjestöjen, yhdistysten tai yhteisöjen toimintaa;
- 12) *yhteiskuntaorientaatiolla* kotoutumishjelmaan sisältyviä opintoja, jotka vahvistavat kotoutuja-asiakkaan ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta ja arjen kansalaistaidoista sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista ja jota järjestetään kotoutuja-asiakkaan omalla tai hyvin tuntemalla kielellä;
- 13) *kotoutumissuunnitelmalla* yksilöllistä kotoutumisen edistämiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jossa kunta sopii yhdessä maahanmuuttajan kanssa yksilöllistä kotoutumisen ja työllistymisen tavoitteista, palveluista ja palveluihin osallistumisesta;
- 14) *monialaisella kotoutumissuunnitelmalla* yksilöllistä kotoutumisen edistämiseksi laadittavaa suunnitelmaa, jossa kunta sopii yhdessä hyvinvointialueen ja maahanmuuttajan kanssa hänelle sopivista kotoutumista edistävästä tavoitteista ja kotoutumista edistäviin palveluihin osallistumisesta;
- 15) *palveluntuottajalla* tahoa, joka tuottaa kunnalle Kotoutumislain (1386/2010) 10 §:ssä tai 13 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettua palvelua;
- 16) *kuntapaikalla* elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnan Kotoutumislain (1386/2010) 42 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvaa kunnan ilmoitusta valmiudesta järjestää asunto, vastaanotto ja palvelut sekä ottaa 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu maahanmuuttaja vastaan 4 luvussa tarkoitettussa kunnan ohjaamisen menettelyssä;

17) *kuntaan ohjaamisella* menettelyä, jossa 43 §:ssä säädetyllä tavalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitetun henkilön kunnan myöntämälle kuntapaikalle taikka kyseinen henkilö muuttaa vastaanottokeskuksesta kuntaan vastaanottokeskuksen tukitoimia hyödyntäen tai itsenäisesti;

18) *monialaisella yhteistyöllä* eri toimialojen viranomaisten, järjestöjen, yhdistysten, yhteisöjen, säätiöiden, koulutuksen tuottajien, oppilaitosten, palveluntuottajien ja muiden tahojen yhteistyötä;

19) *hyvillä väestösuhteilla* väestöryhmien välisiä suhteita, jotka perustuvat myönteisiin asenteisiin, toimivaan vuorovaikutukseen, turvallisuuden tunteeseen ja osallistumiseen yhteiskunnassa.

2.2 Lainsäädäntöä

[Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Lain tarkoituksena on edistää:

- 1) maahanmuuttajan kotoutumista;
- 2) maahanmuuttajan työllisyyttä tai yrittäjyyttä;
- 3) maahanmuuttajan osaamista ja työelämävalmiuksia;
- 4) maahanmuuttajan yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon toteutumista;
- 5) maahanmuuttajan hyvinvointia ja terveyttä;
- 6) hyviä väestösuhteita ja yhteiskunnan vastaanottavuutta;
- 7) tarpeellisten ja laadukkaiden kotoutumista edistävien palveluiden saatavuutta;
- 8) monialaista yhteistyötä kotoutumista edistävien toimijoiden välillä;
- 9) kotoutumisen edistämisen suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamista valtakunnallisen, alueellisen sekä paikallisen muun suunnittelun ja kehittämisen kanssa.

2.3 Muita keskeisiä lakeja kuntien kotoutumistyössä:

[Ulkomaalaislaki 301/2004 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

[Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201269>

[Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®](#)

[Kotikuntalaki 201/1994 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Tulevat lakimuutokset:

Laki työvoimapaalvelujen järjestämisestä 2025, Laki kotoutumisen edistämisestä 2025

3. Kotoutumista ohjaava toiminta

3.1 Paikallinen kotoutumistyö

Kotoutumisen edistäminen on kotoutujan, viranomaisten ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Kotoutumislakiin on kirjattu velvoite osallistua monialaiseen yhteistyöhön.

Yhteistyöhön osallistuvat, kunta, TE-toimisto, Työllisyydenhoidon kuntakokeilu, (Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue 1.1.2025 alkaen), Keski-Suomen hyvinvointialue, Kela, VOK, Migri, poliisi, järjestöt ja yhteisöt.

Paikallistasolla kotoutumisen edistämisestä ovat vastuussa kunnat, Keski-Suomen hyvinvointialue, TE-toimisto ja Työllisyydenhoidon kuntakokeilu Keuruulla, (Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue 1.1.2025 alkaen).

Kotoutumislain mukaan kuntien ja muiden paikallisten viranomaisten on tuettava paikallisesti tai seudullisesti kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistettävä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä.

Lain tavoitetta pyritään edistämään muun muassa kehittämällä monimuotoista kaupunki- ja palvelurakennetta, tarjoamalla sopivia toimitiloja ja ehkäisemällä maahanmuuttajien eriytymistä. Lisäksi maahanmuuttajaväestön tarpeet ja kotoutumisen edistäminen otetaan huomioon kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten yleisessä suunnittelussa, toiminnassa ja seurannassa.

KEURUU

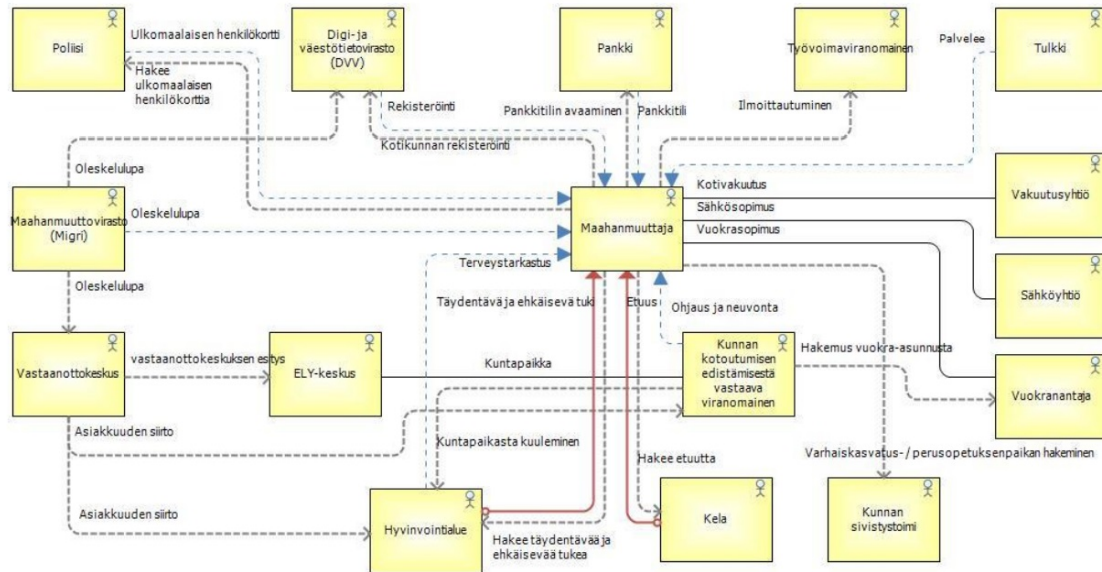
Multia

PETÄJÄVESI

Hyvät väestösuhteet ja kulttuurien välinen vuoropuhelu tekevät viihtyisän ja turvallisen ympäristön mahdolliseksi kaikille asukkaille. Kaksisuuntaisen kotoutumisen onnistumiseen tarvitaan maahanmuuttaneiden osallisuutta ja mahdollisuutta säilyttää oma kieli ja kulttuuri. Tähän tarvitaan yhteistyötä viranomaisten lisäksi myös muiden tahojen kanssa.

Kuntapaikoille ohjataan pääsääntöisesti haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä. Ennen kuntapaikalle ohjaamista ELY-keskuksen on sovittava kuntaan ohjaamisen menettelystä kunnan kanssa. Kunnan on kuultava hyvinvointialuetta ennen henkilön kuntaan ohjaamista, jos henkilöllä on ilmeisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun tarpeita. Maahanmuuttajan muuttaessa kuntaan vastaanottokeskus informoi kuntaa ja tarvittaessa hyvinvointialuetta maahanmuuttajan tilanteesta sekä toimittaa tarvittavat tiedot. Asiakkuuden siirron jälkeen kunta voi käynnistää maahanmuuttajan kotoutumisen edistämisen prosessin.

Kuva 4 - Kuntapaikalle ohjattavat

<https://www.keha-keskus.fi/documents/d/guest/kuntien-kotoutumisen-edistamisen-viitearkkitehtuuri>

3.2 Kunnan tehtävät

Kotoutumislain mukaan kunta vastaa ja sovittaa yhteen paikallista kotoutumisen edistämistä, suunnittelua ja seurantaa, huolehtii palvelujen soveltuvuudesta myös maahan muuttaneille, huolehtii, että kunnassa on tarpeisiin nähden riittävästi kotoutumislain mukaisia toimenpiteitä ja palveluja sekä huolehtii henkilöstön osaamisesta. Kunnan tulee järjestää kuntaan muuttaneille kotoutujille matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa maahanmuuton perusteesta, elämäntilanteesta tai maassa asutusta ajasta riippumatta, toisin sanoen: kunnallisia peruspalveluja, työvoimaviranomaisen palveluja, hyvinvointialueen vastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta.

Kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaava viranomainen laatii yhdessä maahanmuuttajan kanssa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tai sen monialaisen version sekä kotoutumissuunnitelman tai monialaisen kotoutumissuunnitelman. Hyvinvointialue osallistuu monialaisen palvelutarpeen arviointiin sekä monialaisen kotoutumissuunnitelman laadintaan, joissa hyvinvointialue arvioi sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta ja ohjaa tarvittaviin palveluihin. Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan osallistumisesta kotoutumista edistäviin palveluihin, kuten kotoutumiskoulutukseen. Kotoutumista edistäviä palveluita voivat järjestää eri koulutusorganisaatiot tai palveluntuottajat. Koulutuksia voivat olla esim. monikielinen yhteiskuntaorientaatio, kotoutumiskoulutus, luku- ja kirjoitustaidon koulutus tai aikuisten perusopetus. Kunta ja koulutusorganisaatiot tai palveluntuottajat sopivat, miten he informoivat kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaavaa viranomaista koulutuksen edistymisestä sekä toimittavat palveluiden/koulutusten suoritus tiedot.

Maahanmuuttajien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan voidaan tukea jo asuinpaikan valinnalla. Suomalaiseen asumiskulttuuriin sopeutumista edistää ja tukee maahanmuuttajien asuttaminen samoille alueille ja taloihin missä kantaväestökin asuu. Tällä voidaan mahdollistaa luontainen kanssakäyminen maahanmuuttajien sekä kantaväestön kesken. Tämä taas antaa maahanmuuttajille paremmat mahdollisuudet tutustua paikallisiin tapoihin, kulttuuriin sekä suomen kieleen.

Alueellinen segregaatio koetaan haitaksi myös maahanmuuttajien keskuudessa. Sisäministeriön ”Toiveena monipuolinen asukasrakenne”-selvityksen mukaan 75 % maahanmuuttajista toivoi voivansa asua kantaväestön kanssa samassa asuinympäristössä. Syitä miksi alueellisia keskittymiä ei maahanmuuttajien keskuudessa haluttu oli mm:

- alueellinen keskittyminen lisää kantaväestössä rasismia
- tekee integroitumisesta mahdottoman: ei opita koskaan suomen kieltä, kun ei ole suomalaisia naapureita
- leimautumisen vaara kasvaa
- keskittymäalueilla esiintyy konflikteja niin kantaväestön, maahanmuuttajaryhmien kuin myös samaan kieliryhmään kuuluvien kesken
- oman yhteisön tiivis yhteiselo häiritsee.

Näiden seikkojen vuoksi on tärkeää, että maahanmuuttajat pyritään sijoittamaan normaaliin asuntokantaan eri puolille kaupunkia ja näin välttämään segregaation muodostumista. Asuinpaikan valinnassa tulee ottaa huomioon myös tarvittavat koulu- ja päivähoiton järjestymismahdollisuudet.

3.3 Kielipalvelut - tulkkipalvelut

Kielipalveluilla tarkoitetaan käännös- ja tulkkipalveluja. Tulkkauksesta säädetään Kotoutumista edistävässä laissa (1386/2010) [Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#) sekä hallintolaissa (434/2003) [Hallintolaki 434/2003 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#).

Tulkin varaa se työntekijä, joka tulkkia tarvitsee. Tilaajalla on kielipalveluita käyttäessään vastuu laadukkaiden ja ammatillisten palveluiden käyttämisestä. Asiakkaan oikeuksien, taloudellisten etujen tai lainmukaisten velvollisuuksien ollessa kyseessä on ensiarvoisen tärkeää, että tulkki on ammatillinen ja pätevä. Siksi on aina käytettävä ammattitulkkia viranomaisasioinneissa, ei koskaan lasta, lähiomaista tai tuttavaa. Tulkattuun tapaamiseen on varattava vähintään kaksinkertainen aika normaaliin verrattuna.

Tulkki- ja käännöspalveluja tuottavat alueelliset tulkkikeskukset. Keski-Suomen alueella tulkkauspalveluja tarjoaa **Monetra Tulkkipalvelu**. Tulkkauspalvelujen saatavuutta sekä huomattaviakin säästöjä voidaan saavuttaa käyttämällä etä- ja puhelintulkkausta. Kaikissa tulkkikeskuksissa on mahdollisuus sekä puhelin, että videotulkkaukseen. Puhelintulkkauksen onnistuu parhaiten hyvälaatuisella kaiutinpuhelimella.

Jokainen hallintokunta vastaa itse tulkkaukskustannuksista niiden maahanmuuttajien osalta, joiden kohdalla kunta ei saa valtiolta korvausta pakolaisaseman perusteella. Pakolaisasiakkaiden tulkkipalvelut korvataan kunnille valtion varoista ilman aikarajaa kansalaisuuden saamiseen saakka. Paluumuuttajien osalta korvauksia saadaan kuuden kuukauden ajalta.

Keuruun kaupungilla, Multian ja Petäjäveden kunnilla on sopimus tulkkipalveluista Monetra tulkkipalvelun kanssa:

[Etusivu - Monetra Tulkkipalvelut](#)

3.4 Alkukartoitus ja kotouttamissuunnitelma

3.4.1 Alkukartoitus

Alkukartoitukseen sisältyy alkuhaastattelu ja tarvittaessa tarkentavia toimenpiteitä. Alkukartoituksen tekee joko kunta tai Työvoimaviranomainen. Parhaimmillaan alkukartoitus on vuorovaikutteinen tapahtuma, jonka avulla maahanmuuttaja saa tarvitsemansa tiedot esim. koulutus- ja työllistymismahdollisuuksista heti Suomeen muuton alkuvaiheessa alkuhaastattelun aikana. Alkukartoitukseen perustuen arvioidaan tarve maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmaan. Tähän vaikuttavat henkilön tarve kotoutumiskoulutukseen, omaehtoiseen opiskeluun, ym. kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin.

Työ- ja elinkeinotoimisto, 1.3.2021-31.12.2024 Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu, käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön työnhakija. Alkukartoitus ja ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan useimmiten samalla kertaa. Kutsu kartoitukseen ja suunnitelmaan lähetetään kahden kuukauden kuluessa TE- tai Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä. Käytännössä TE-toimisto tai Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu pyrkii lähettämään ajanvarauskutsun noin kahden viikon kuluessa rekisteröitymisestä TE-toimiston tai Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun asiakkaaksi tulkkitilanteen mukaan. Rekisteröityminen työttömäksi työnhakijaksi tapahtuu verkossa. Mikäli se ei ole mahdollista, voi rekisteröityä käymällä lähimmässä TE- tai Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun palvelussa, jossa asiakas täyttää ilmoittautumislomakkeen ja liittää mukaan kopion oleskeluluvasta ja passista. Asiakastapaamiseen kutsutaan tarpeen mukaan sosiaalityöntekijä ja tulkki.

Alkukartoituksessa selvitetään seuraavia työllistymiseen, opiskeluun ja kotoutumiseen liittyviä valmiuksia:

- suomen kielen taito
- opiskelutaidot ja -valmiudet
- luku- ja kirjoitustaito
- aikaisempi koulutus ja työkokemus
- erityistaitoihin liittyvä osaaminen ja muut vahvuudet
- omat työllistymis- ja koulutustoiveet
- elämäntilanne ja siitä johtuvat palvelutarpeet

Alkukartoituksen yhteydessä arvioidaan, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumissuunnitelman.

Alkukartoitus voidaan tehdä myös sitä pyytäneelle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan sitä tarvitsevan (työssä käyvät, kotiäidit, opiskelijat, eläkeläiset, tms.). Kunnat laskuttavat Keski-Suomen ELY-keskukselta 700 euroa kutakin kunnan tekemää alkukartoitusta kohti. Kunnalle aiheutuneiden kustannusten korvaamisen edellytyksenä on, että kunta järjestänyt ainakin alkuhaastattelun. Kunnalla ei ole velvollisuutta käynnistää alkukartoitusta tilapäistä suojelua saavalle henkilölle.

3.4.2 Kotoutamissuunnitelma

Kunta ja työvoimaviranomainen laativat kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Perustellusta syystä kunta ja maahanmuuttaja tai työ- ja elinkeinotoimisto ja maahanmuuttaja voivat kuitenkin laatia kotoutumissuunnitelman keskenään.

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä taikka oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi.

Maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelman kesto määräytyy yksilöllisesti hänen omien tavoitteidensa, työ- ja koulutushistoriansa sekä hänelle suunniteltujen ja tarjottujen toimenpiteiden perusteella. Kotoutumissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on kuitenkin kolme vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta.

Edellä tarkoitettua aikaa voidaan pidentää enintään kahdella vuodella, jos se on perusteltua sen vuoksi, että maahanmuuttaja tarvitsee kotoutuakseen erityisiä toimenpiteitä. Jos kotoutumissuunnitelmaa ei ole tilapäisesti voitu toteuttaa vamman, sairauden, sairausvakuutuslain säädettyjen raskaus- tai vanhempainrahapäivien käyttämisen vuoksi tai muusta näihin verrattavasta syystä, kotoutumissuunnitelmaan oikeuttavaa enimmäisaikaa voidaan pidentää vastaavasti.

Kotoutumissuunnitelman tarvetta arvioitaessa kiinnitetään huomiota, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumiskoulutusta, omaehtoista opiskelua tai muita toimenpiteitä kotoutumisen tueksi. Kotoutumissuunnitelma voidaan tehdä myös maahanmuuttajalle, jonka on alkukartoituksen perusteella arvioitu tarvitsevan suunnitelmaa kotoutumisen edistämiseksi, kuten opiskelijalle, työssä olevalle tai kotona lapsiaan hoitavalle henkilölle.

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan.

Kotoutumissuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Suunnitelmaa tarkistetaan esimerkiksi kurssin tai harjoittelujakson päättyessä ja vähintään kerran vuodessa

3.5 Kotoutumiskoulutus

Kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena, mutta sitä voidaan järjestää myös omaehtoisena opiskeluna. Työvoimakoulutuksena toteutettavat kotoutumiskoulutukset hankitaan julkisella tarjouskilpailulla. Luku- ja kirjoitustaidon koulutus sekä aikuisten perusopetus ovat OKM:n järjestämävastuulla.

Ennen kotoutumiskoulutukseen ohjaamista TE-toimisto selvittää asiakkaan opiskelunvalmiudet lähettämällä asiakkaan suomen kielen lähtötason arviointiin. Lähtötason arviointi toteutetaan ulkopuolelta ostettuna palveluna ja testaaja hyödyntää valtakunnallista aikuisten maahanmuuttajien kielitaidon testaukseen kehitettyä yhtenäistä toimintamallia.

3.6 Valtion maksamat korvaukset

Kunnille ja hyvinvointialueille voidaan korvata kustannuksia kotoutumislain 2 §:n 2 ja 3 momentin mukaiseen henkilöpiiriin kuuluvasta henkilöstä. Laskennallinen korvaus on tarkoitettu kunnalle

lähtökohtaisesti kunnan kotouttamisohjelmassa mainittuihin kotoutumista edistävien ja tukevien palveluiden ja toimenpiteiden järjestämiseen ja kehittämiseen. Laskennallisella korvauksella voidaan toteuttaa kunnassa kotoutumista tukevaa toimintaa, kuten sivistys-, kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-ajan toimintaa sekä osallisuutta edistäviä ja rasismien ehkäisyyn liittyviä toimenpiteitä ja palveluita. Korvausten edellytyksenä on kotoutumislain mukaisesti tehty kunnan kotouttamisohjelma ja ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.

Kunnalle korvaukset maksaa ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintopalveluja tuottava KEHA-keskus. Laskennallinen korvaus on 1955 € vuodessa jokaisesta seitsemän vuotta täyttäneestä henkilöstä. Alle seitsemänvuotiaan henkilön osalta korvaus on 6503 € vuodessa. Korvausaika on neljä vuotta kiintiössä tulleista henkilöistä ja kolme vuotta turvapaikkamenettelyn kautta tulleista henkilöistä. Lisäksi KEHA-keskus maksaa kunnalle 700 € korvauksen jokaisesta henkilöstä, jolle kunta on laatinut alkukartoituksen.

Toteutuneiden kustannusten mukaan kunnalle korvataan kohderyhmään kuuluvalla henkilöllä maksetusta toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset. Korvausaika on enintään kolme vuotta. Kunnalle korvataan toteutuneiden kustannusten mukaan erityiskustannuksia, kuten vammasta tai sairaudesta aiheutuvia erityisiä kuluja, jotka eivät kuulu hyvinvointialueen järjestämiin palveluihin. Kustannusten tulee olla huomattavia eli enemmän kuin vuodessa maksettava laskennallinen korvaus (4600 €). Korvausaika on enintään 10 vuotta. Ilman huoltajaa maassa oleskelevien alaikäisten palveluista aiheutuvia kuluja korvataan siihen saakka, kunnes nuori täyttää 21 vuotta. Erityiskustannusten korvaaminen perustuu aina sopimukseen, jonka kunta ja ELY-keskus ovat tehneet kyseisistä henkilöä koskevista erityisistä kustannuksista.

Kunnalle korvataan myös tulkkipalvelut, jotka ovat olleet tarpeen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin, kotouttamissuunnitelman laatimiseen, maahanmuuton alkuvaiheen kotoutumispalvelujen käyttöön, perehdyttämiseen kunnassa sekä koulun ja päiväkodin väliseen yhteistyöhön. Myös kääntämisestä aiheutuvia kustannuksia voidaan korvata tapauskohtaisesti. Tulkkaus- ja käännöspalvelut korvataan toteutuneiden kustannusten mukaan.

Kunnan maahanmuuttajataustaisen väestön osuus vaikuttaa kunnan valtionosuuden määrään ja se lasketaan vieraskielisyyskertoimella. Lisäksi valtio maksaa opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen esi- ja perusopetusta saavasta 6–15-vuotiaasta lapsesta. Kuntien tulee kuitenkin varautua siihen, että kotouttamistyöhön voidaan tarvita myös muuta kunnan rahoitusta.

4. Kotoutumisen palvelut kunnissa

4.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle mahdollisuuden oppimiseen ja ystävyyssuhteisiin vertaisryhmässä, leikkiin ja hoitoon. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan lasten erityistarpeet ja autetaan lasta ja hänen perhettään yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa silloin, kun perheen omat voimavarat eivät riitä.

4.1.1. Varhaiskasvatus Keuruu

Keuruun kaupungissa tarjotaan varhaiskasvatusta kolmessa kaupungin yksikössä: Aurinkolinnan varhaiskasvatustalo, Lapin päiväkoti ja Haapamäen päiväkoti. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluja tarjoaa yksityinen päiväkoti Tähtitarha. Maahanmuuttajataustaisille lapsille palveluita tarjotaan kaikissa näissä yksiköissä perheiden tarpeiden mukaisesti. Palvelua tarjottaessa huomioidaan lapsen ikä sekä yksilölliset tarpeet mahdollisuuksien mukaan ja otetaan huomioon lapsen kieli- ja kulttuuritausta sekä uskonnollinen vakaumus. Yksi maahanmuuttajataustaisen lapsen varhaiskasvatuksen tavoite on kehittää lapsen suomen kielen taitoa ja oppimisvalmiuksia. Lapselle tehdään varhaiskasvatussuunnitelma ja sen avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään yhteistyössä vanhempien kanssa.

4.1.2 Varhaiskasvatus Multia

Multialla kunnallista varhaiskasvatusta tarjoaa Kissaniemen päiväkoti. Varhaiskasvatuksessa tuetaan monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Suomen kielen taidon kehittymistä edistetään tavoitteellisesti ja pedagogisesti suunniteltuna kielellisten taitojen ja valmiuksien osa-alueilla lasten tarpeista ja edellytyksistä lähtien. Monipuolisten vuorovaikutustilanteiden ja oppimisympäristöjen avulla lapsille tarjotaan mahdollisuuksia käyttää ja omaksua suomea toisena kielenä erilaisissa kasvatus- ja opetustilanteissa.

Multialla ei ole omaa perhekeskustoimintaa, mutta sen lapsiperheet käyttävät joko Keuruun tai Petäjäveden perhekeskuspalveluja.

4.1.3 Varhaiskasvatus Petäjävesi

Petäjäveden varhaiskasvatuksessa tarjotaan maahanmuuttajataustaisille lapsille varhaiskasvatuspalveluja lapsen ja perheen tarpeiden mukaisesti. Varhaiskasvatuspalveluja määriteltäessä ja sijoitusta tehdessä huomioidaan lapsen ikä, yksilölliset tuen tarpeet, perheen tarpeet, sekä kieli- ja kulttuuritausta. Petäjävedellä varhaiskasvatuspalveluja tarjotaan Petäjäkallion ja Kintauden päiväkodeissa. Maahanmuuttajataustaisille lapsille tarjottavan varhaiskasvatuksen yhtenä tavoitteena on kehittää lapsen suomen kielen taitoa ja oppimisvalmiuksia. Lapsen kielen ja kulttuurin tukemisesta, yksilöllisistä tavoitteista, sekä tuen järjestämisestä sovitaan vanhempien kanssa yhteistyössä tehtävässä varhaiskasvatussuunnitelmassa.

Avointa varhaiskasvatusta järjestetään Petäjäveden perhekeskuksella kahtena päivänä viikossa. Avoimeen varhaiskasvatukseen voivat osallistua alle kouluikäiset lapset vanhempansa, tai muun läheisen aikuisen kanssa. Avoimessa varhaiskasvatuksessa pääsee kohtaamaan muita lapsia ja vanhempia, sekä osallistumaan ohjattuun toimintaan ja yhteisiin leikkeihin. Avoimeen varhaiskasvatukseen ohjataan aktiivisesti myös eri kieli- ja kulttuuritaustaisia perheitä.

Perhekeskus toimii myös kuntalaisten kohtaamispaikkana, jonka tavoitteena on tarjota kuntalaisille oma olohuone, jonne on helppo tulla matalalla kynnyksellä. Tilat ovat avoinna avoimien toimintojen mukaan, sekä iltaisin kirjaston aukioloaikoina. Perhekeskus toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana, se mahdollistaa vertaistuen ja parhaimmillaan vahvistaa yhteisöllisyyttä. Perhekeskuksen tehtävänä on ottaa huomioon perheiden monimuotoisuus.

4.2 Esi- ja perusopetus

Esiopetus

Ennen koulun alkua lapset osallistuvat esiopetukseen. Se on osa Suomessa käytävää perusopetusta. Esiopetus kestää 1-2 vuotta. Lapsi on esiopetuksen alkaessa 5-6-vuotias. Esiopetus on perheelle maksutonta. Jos lapsi tarvitsee arkipäiviinsä päivähoitoa ennen tai jälkeen esiopetuksen, hoitoa järjestetään päiväkotien yhteydessä. Päivähoito on maksullista. Esiopetukseen haetaan sähköisellä hakemuksella Wilma-järjestelmässä. Tarvittaessa hakemuksen voi jättää paperisena.

Esiopetusta järjestetään päiväkotien ja koulujen yhteydessä. Tällä hetkellä esiopetusta järjestetään Keuruulla Keuruun ala-asteen, Pohjoislahden ala-asteen ja neljän päiväkodin yhteydessä (Aurinkolinna, Lapin päiväkotit, Tähtitarha ja Haapamäen päiväkotit). Multialla esiopetus järjestetään Kissanien päiväkodissa. Petäjavedellä esiopetus järjestetään Kirkonkylän ja Kintauden ala-asteella.

Kuljetus esiopetukseen

Jos lapsi tarvitsee esiopetukseen kuljetuksen, sitä haetaan kunnalta. Kuljetusta voi hakea kunnan ohjeistuksen mukaan. Kuljetus on lapselle maksuton. Kuljetusta ei myönnetä päivähoitoon kulkemista varten, vaan päivähoitoon viemisestä ja hakemisesta huolehtivat vanhemmat.

Esiopetuksen toteutus

Esiopetus perustuu opetussuunnitelmaan, joka on käytössä koko Suomessa. Lisäksi on omat paikalliset opetussuunnitelmat. Jokaiselle lapselle tehdään esiopetuksessa myös oma oppimisen suunnitelma. Se tehdään yhdessä vanhempien kanssa. Suunnitelmaan kirjoitetaan mm. lapsen henkilökohtaiset tavoitteet. Maahanmuuttajataustaisen lapsen esiopetus järjestetään muun esiopetuksen yhteydessä. Esiopetuksessa huomioidaan lasten erilaiset tarpeet kuten eri kieli- ja kulttuuritausta.

Perusopetus

Perusopetus on 7–16-vuotiaille lapsille annettavaa opetusta. Se on Suomessa maksutonta. Samoin maksuttomia ovat opetukseen kuuluvat oppikirjat, materiaalit sekä koulupäivinä tarjottava lämmin kouluruoka. Mikäli lapsella on jokin ruoka-allergia, siitä täytyy ilmoittaa koululle.

Perusopetus pohjautuu valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan. Lisäksi kunnalla on käytössään oma, paikallinen opetussuunnitelmansa. Suunnitelmassa määritellään mm. opetuksen sisältöihin ja tavoitteisiin liittyvät asiat. Opetus tuottaa kaikille saman kelpoisuuden hakea jatko-opintoihin lukioon tai ammatilliseen koulutukseen.

4.2.1 Keuruun perusopetus

Keuruulla perusopetusta annetaan 3 alakoulussa, 1 yläkoulussa ja 1 yhtenäiskoulussa. Erityisluokat ovat Keuruun ala-asteen ja Keuruun yhteiskoulun yhteydessä. Keuruun perusopetuksessa on järjestetty tarpeen mukaan valmistavaa opetusta maahan saapuneille 6–16-vuotiaille lapsille, joilla ei ole riittävä kielitaitoa perusopetukseen osallistumiseen. Valmistavan opetuksen ryhmistä lapset ovat noin yhden lukuvuoden kestäneiden opintojen jälkeen siirtyneet opiskelemaan yleisopetuksen ryhmiin.

4.2.2 Multian perusopetus

Multian kunta tarjoaa maahanmuuttajille esi- ja perusopetusta omassa kunnassa samassa muodossa kuin muillekin kuntalaisille. Lähin lukio on Keuruulla. Oppilaalle laaditaan tarvittaessa oppimissuunnitelma, missä määritellään hänen tarvitsemansa tukitoimet. Suomen kielentaidottomille 6–16-vuotiaille oppilaille järjestetään esi- ja perusopetukseen valmistavaa opetusta tarpeen mukaan.

4.2.3 Petäjaveden perusopetus

Petäjaveden kunta tarjoaa maahanmuuttajille esi- ja perusopetusta sekä lukio-opetusta omassa kunnassa samassa muodossa kuin muillekin kuntalaisille. Oppilaalle laaditaan tarvittaessa oppimissuunnitelma, missä määritellään hänen tarvitsemansa tukitoimet. Suomen kielentaidottomille 6–16-vuotiaille oppilaille järjestetään esi- ja perusopetukseen valmistavaa opetusta tarpeen mukaan.

4.3 Muut lasten ja nuorten palvelut

4.3.1 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa on mahdollisuus levätä, leikkiä, pelata, ulkoilla, retkeillä, askarrella ja olla kavereiden kanssa, turvallisten aikuisten seurassa. Iltapäivätoiminta sisältää ohjattua toimintaa, ulkoilua ja mahdollisuuden läksyjen tekoon. Oppilaille tarjotaan välipala iltapäivätoiminnassa. Kunta ei järjestä kuljetusta koulusta iltapäivätoimintaan eikä iltapäivätoiminnasta kotiin.

Keuruun kaupunki järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa Keuruun keskustan alueella Kivikoululla ja Kivelän koululla sekä Haapamäen yhteiskoulussa. Aamupäivätoimintaa järjestetään Kivikoululla. Multialla iltapäivätoimintaa järjestetään Sinervän koululla. Petäjaveden kunta järjestää maksullista iltapäivätoimintaa 1.-2. vuosiluokan oppilaille Kirkonkylän ja Kintauden kouluilla lukuvuoden työpäivinä.

4.3.2 Keuruun nuorisopalvelut

Nuorisopalveluyksikössä maahanmuuttajalapsen ja nuoret ovat toiminnassa samanarvoisessa asemassa muiden nuorten kanssa. Nuorisolain mukaan nuorilla tarkoitetaan kaikkia alle 29-vuotiaita. Nuorisotilatoiminta on laadukasta ja nuoret tavoittavaa kunnallisen nuorisotyön lähipalvelua, missä kynnys on tehty mahdollisimman matalaksi osallisuuteen ja osallistumiseen. Nuorisokeskus Kipinän ja Haapamäen nuorisotilatoiminta on suunnattu alakoulun 4.–6.luokkalaisille, yläkouluikäisille sekä 2.asteen nuorille.

Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminnassa on erilaista toimintaa tarjolla peruskoulun kaikille 1.–9.luokkalaisille. Myös etsivän nuorisotyön ja työpajan palvelut ovat tarjolla maahanmuuttajanuorille. Etsivien ja nuorten työpajan yhteisissä tiloissa Nuorten Ohjauskeskus Loisteessa on lisäksi joka toinen viikko avoimia K18-iltoja 18–28-vuotiaille nuorille. Nuorisopalvelut pyrkivät lisäksi vaikuttamaan ennakkoluuloihin, ilmiöihin ja asenteisiin paikallisten nuorten keskuudessa, jotta ilmapiiri pysyy suvaitsevaisena. Myös koulujen kanssa tehtävän, laaja-alaisen yhteistyön kautta nuorisopalvelut tavoittavat kaikki eri taustaiset lapset ja nuoret. Uudessa koulunuorisotyöhankeessa toimintaa kohdennetaan myös Ukrainasta tulleiden lasten ja nuorten tukemiseen.

4.3.3 Multian nuorisopalvelut

Multialla toimii nuorisotila "Nepa" entisen kahvila Savannin tiloissa osoitteessa Keskustie 33. Se on auki kahtena iltana viikossa tarjoten mahdollisuutta vapaaseen sekä ohjattuun toimintaan. Toiminta on päihtetöntä. Tämän lisäksi järjestetään retkiä, teemapäiviä ja muuta toimintaa nuorten toivomusten mukaisesti.

Etsivä nuorisotyö tarjoaa tukea ja ohjausta kaikille alle 29-vuotiaille multialaisille nuorille erilaisissa elämän kysymyksissä. Etsivä nuorisotyö pyrkii tavoittamaan tuen tarpeessa olevia nuoria ja auttamaan heitä sellaisten palvelujen piiriin, joilla edistetään nuoren kasvua, itsenäistymistä, osallisuutta yhteiskuntaan, elämänhallintaa sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Palvelu on nuorelle maksutonta, luottamuksellista ja aina vapaaehtoista.

4.3.4 Petäjaveden nuorisopalvelut

Petäjävedellä nuorilla on mahdollisuus yhdessä tekemiseen ja omien ideoiden toteuttamiseen. Nuorisotalo Feenix sijaitsee yläkoulun/lukion pihapiirissä. Tilatoiminta on suunnattu 3. luokkalaisista aina toisen asteen opiskelijoihin saakka. Toiminta on kaikille avointa ilmoitettujen ikärajojen puitteissa, johon voi osallistua oman aikataulun mukaan. Toiminta on päihtetöntä. Nuorisotilan lisäksi nuorille on erilaista harrastetoimintaa koulujen tiloissa ja liikuntapaikoilla. Nuorisotoimen peruspalveluihin osallistuminen on pääosin maksutonta. Kerhoja, retkiä, leirejä, teemapäiviä ja muita projekteja järjestetään nuorten toiveiden mukaan.

Etsivä nuorisotyö tarjoaa tukea ja ohjausta kaikille alle 29-vuotiaille petäjävetsille nuorille erilaisissa elämän kysymyksissä. Etsivä nuorisotyö pyrkii tavoittamaan tuen tarpeessa olevia nuoria ja auttamaan heitä sellaisten palvelujen piiriin, joilla edistetään nuoren kasvua, itsenäistymistä, osallisuutta yhteiskuntaan, elämänhallintaa sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Palvelu on nuorelle maksutonta, luottamuksellista ja aina vapaaehtoista.

4.3.5 Toisen asteen koulutus

Toiselle asteelle opiskelija tulee yhteishaun kautta. Jos opiskelijalla ei ole päättötodistusta peruskoulusta, niin opintoihin voi hakeutua jatkuvan haun kautta ja valinta tehdään rehtorin harkinnalla. Keuruun ja Petäjaveden lukioissa opiskelee maahanmuuttajataustaisia oppilaita, ja koulut pyrkivät resurssiensa puitteissa tarjoamaan mahdollisuuden yksilöllisiin valintoihin ja joustavaan opiskelurytmiin. Jos lukioon tulevan opiskelijan suomen kielen taito on äidinkielen taitoa vastaava, hän opiskelee normaalin opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiossa annetaan tarvittaessa S2-opetusta, ja oppilailla on oikeus kirjoittaa ylioppilaskirjoituksissa suomi toisena kielenä -koe äidinkielen kokeen sijasta. S2-opinnoilla tuetaan myös oppilaan muiden aineiden opintoja.

Keurusseudulta hakeudutaan ammatilliseen koulutukseen pääsääntöisesti Gradian koulutuksiin (Jyväskylä, Jämsä) sekä Saskyn koulutuksiin (Mänttä-Vilppula). Nämä oppilaitokset järjestävät myös maahanmuuttajille tutkintoon valmistavia Tuva-opintoja.

4.4 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

4.4.1 Kansalaisopisto

Keuruun kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii Keuruulla, Multialla ja Petäjävedellä. Maahanmuuttajat voivat osallistua kansalaisopiston ohjelmassa oleviin eri alojen opetusryhmiin, jotka ovat avoimia kaikille ikään, sukupuoleen, koulutustaustaan, kotikuntaan tai

kansallisuuteen katsomatta. Tarjolla on mm. käden taitoja, liikuntaa, musiikkia, kuvataidetta, tanssia, näytelmäryhmiä ja kielten opetusta.

Tarvittaessa maahanmuuttajille on mahdollista perustaa omia opetusryhmiä, esim. suomen kielen opiskelua varten. Opistossa toimii vuosittain vähintään yksi suomen kurssi, joka voidaan tarpeen mukaan jakaa alkeis- ja jatkoryhmiin.

Kansalaisopiston harrastuspiirit ovat erinomainen tapa tavata paikallisia ihmisiä ja luoda uusia sosiaalisia verkostoja.

4.4.2 Kulttuuri ja vapaa-aika Keuruulla

Kirjasto

Keuruun kirjasto tarjoaa maksutta asiakkaiden käyttöön koko Keski-Suomen alueen kirjastojen monipuolisen aineiston, kirjojen lisäksi mm. elokuvia ja pelejä. Kirjastokortin voi saada, vaikkei asiakkaalla olisi vielä suomalaista henkilötunnusta. Kielenoppimisen tarpeisiin kirjastossa on kattavasti S2-oppikirjoja ja -kielikursseja sekä suomenkielisiä selkokirjoja. Myös äidinkielistä kirjallisuutta eri-ikäisille hankitaan tai tilataan tarpeen mukaan. Keuruun ja Haapamäen kirjastoissa voi käyttää tietokoneita ja tulostaa omakustannehintaan, Keuruulla myös skannata asiakirjoja maksutta. Palvelua ja neuvontaa on englannin lisäksi mahdollisuus saada venäjän kielellä.

Järjestöt ja seurakunnat

Keuruulla kotoutujat ovat löytäneet liikuntaseurojen, musiikkiopiston sekä seurakuntien palveluihin. Keuruun evankelisluterilainen seurakunta on järjestänyt kansainvälistä käsityökerhoa, jossa on esimerkiksi neulottu sukia Ukrainaan. Keuruun helluntaiseurakunta on järjestänyt monikulttuurista naisteniltaa noin kerran kuukaudessa. Iltaan on kutsuttu mukaan kaikkia kulttuurien kohtaamisesta kiinnostuneita naisia ja lapsia. Lähin ortodoksinen seurakunta toimii Jyväskylässä, yhteistyössä heidän kanssaan palveluksia on järjestetty myös Keuruulla.

[Etusivu - Keuruun seurakunta](#)

[Keuruun Helluntaiseurakunta](#)

[Jyväskylän ortodoksinen seurakunta \(jklort.fi\)](#)

<https://keuruunvapaaseurakunta.fi/>

Järjestötoimijoita Keuruulla

<https://keuruunvapaa-aika.fi/hallinto/jarjestot/>

4.4.3 Kulttuuri ja vapaa-aika Multialla

Kirjasto

Multian kirjasto tarjoaa koko Keski-Suomen alueen kirjastojen monipuolisen aineiston asiakkaiden käyttöön ja tarvittaessa opastaa kirjaston käytössä. Kirjastossa on kirjojen ja lehtien lisäksi mm. musiikkiäänitteitä, äänikirjoja, dvd-elokuvia, nuotteja sekä e-aineistoja - mm. e-kirjoja, e-lehtiä ja e-äänikirjoja. Aineistossa on runsaasti eri kielivaihtoehtoja ja näitä voi myös toivoa kokoelmiin. Kirjastossa on asiakkaiden käytössä tietokoneita internetyhteyksin ja tulostusmahdollisuudella.

Kulttuuri

Multian kunnassa ei ole maahanmuuttajille erityisiä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintoja. Maahanmuuttajilla on sama mahdollisuus osallistua kulttuuri- ja vapaa-ajantoimintoihin kuten muilla kuntalaisilla. Paikallisia järjestöjä pyritään kannustamaan maahanmuuttajille soveltuvien palveluiden luomiseen. Tällaiseen toimintaan järjestöillä on mahdollisuus saada taloudellista tukea sekä tarvittavia tiloja. Kunta on nimennyt erillisen vastuuhenkilön huolehtimaan maahanmuuttajien ohjautumisesta kunnan palveluihin.

Vapaa-aika

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on yhteistyössä järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa tuottaa kuntalaisille vapaa-aikapalveluja ylläpitämällä liikuntapaikkoja ja harrastustiloja sekä järjestämällä erilaista toimintaa.

Järjestöt ja seurakunnat

Multialla järjestötoiminta on aktiivista, mutta kunnan pienen koon vuoksi ei tarjolla ole kuin rajattu määrä erilaista harrastetoimintaa. Kansalaisopiston kurssit sekä paikallisten urheiluseurojen MultiAnts, Multian Naisvoimistelijat ja Multian Jyske järjestämä toiminta on suuri osa kunnan vapaa-ajan toimintaa. Eläkeliitto on taas vahva toimija eläkeläisten keskuudessa. Seurakunnat ovat mukana tukemassa maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden kotoutumista kutsumalla heitä mukaan seurakunnan toimintaan ja järjestämällä erityisiä tapahtumia, joissa paikalliset ja muualta tulleet kohtaavat.

[Multian alue 1.1.2022 - Keuruun seurakunta](#)

Järjestötoimijoita Multialla

[MLL Multian paikallisyhdistys](#)

[MultiAnts - Futista, Salibandyä, Futsalia ja vaikka mitä - Multialta](#)

Multian naisvoimistelijat

[Multia | Eläkeliitto \(elakeliitto.fi\)](#)

4.4.4 Kulttuuri ja vapaa-aika Petäjävedellä

Kirjasto

Petäjäveden kirjasto tarjoaa koko Keski-Suomen alueen kirjastojen monipuolisen aineiston asiakkaiden käyttöön ja tarvittaessa opastaa kirjaston käytössä. Kirjastossa on kirjojen ja lehtien lisäksi mm. musiikkiäänitteitä, äänikirjoja, dvd-elokuvia, nuotteja sekä e-aineistoja - mm. e-kirjoja, e-lehtiä ja e-äänikirjoja. Aineistossa on runsaasti eri kielivaihtoehtoja ja näitä voi myös toivoa kokoelmiin. Kirjastossa on asiakkaiden käytössä tietokoneita internetyhteyksin ja tulostusmahdollisuudella.

Kulttuuri

Petäjäveden kunnan kulttuuripalvelut pyrkivät tarjoamaan monipuolisesti koettavaa eri ikä- ja kohderyhmille. Luovaa työpajatoimintaa tarjotaan vuosittain varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen piiriin kuuluville lapsille ja nuorille. Kunnan kulttuuritoimintaa ovat myös erilaiset tapahtumat ja retket, taidetoiminnan tukeminen ja mahdollistaminen sekä kynnyksen madaltaminen kulttuurin

kokemiselle ja siitä nauttimiselle.

Kulttuuritoimi edistää, tukee ja järjestää kunnassa kulttuuritoimintaa yhteistyössä eri sidosryhmien, alueellisten toimijoiden ja lähikuntien kanssa. Hyvinvointia kulttuurin keinoin edistääkseen painotetaan suunnittelussa tasapuolisuuden ohella monipuolisuutta sekä tarjonnan laatua. Kaikenikäisiä kuntalaisia osallistavat ja virikkeitä tarjoavat kulttuuripalvelut yhdistävät Petäjaveden ympäristön ja eri taiteenalojen osaajien resurssit kaikkia kuntalaisia palvelevaksi kokonaisuudeksi, jonka myötä yhteisöllisyys ja asukkaiden hyvinvointi voimistuvat.

Vapaa-aika

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on yhteistyössä järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa tuottaa kuntalaisille vapaa-aikapalveluja ylläpitämällä liikuntapaikkoja ja harrastustiloja sekä järjestämällä erilaista toimintaa.

Liikunta- ja ulkoilupaikkoja Petäjävedellä: [kartta](#)

Järjestöt ja seurakunnat

Petäjävedellä kotouttamistyön vahvuutena ovat pieni organisaatio ja toimiva yhteistyö eri toimijoiden kesken, mikä mahdollistaa yksilöllisen kotouttamisen sekä palvelujen tarjoamisen nopeasti ja joustavasti. Kokonaisvaltaista kotoutumista edistetään Petäjävedellä yhdessä aktiivisen vapaaehtois- ja yhdistyssektorin kanssa.

Seurakunnat ovat mukana tukemassa maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden kotoutumista kutsumalla heitä mukaan seurakunnan toimintaan ja järjestämällä erityisiä tapahtumia, joissa paikalliset ja muualta tulleet kohtaavat.

<https://www.petajavedenseurakunta.fi/>

Petäjäveden baptistiseurakunta

Petäjävedellä toimii useita eri järjestöjä ja yhteisöjä, joiden toiminta tukee maahanmuuttajan kotoutumista. Toiminta myös täydentää omalta osaltaan viranomaisten tuottamia kotouttamispalveluita. Kolmannella sektorilla tuotetaan sekä palveluita suoraan kotoutumisen tukemiseksi, että kaikille avointa toimintaa, jotka edistävät epäsuorasti kaksisuuntaista kotoutumista ja eri kulttuurien kohtaamista.

Järjestötoimijoita Petäjävedellä

[Suomen Punainen Risti \(SPR\)- Petäjäveden osasto](#)

[Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(MLL\)- Petäjäveden yhdistys ry](#)

[Petäjäveden Petäjäiset](#)

[Petäjäveden Peukku ry](#)

[Petäjäveden Seurayhtymä](#)

[Petäjäveden Tempo ry](#)

4.4 Asettuminen ja kiinnittyminen Keuruuseudulle

4.4.1 Keuruu

Asuminen

Keuruun kaupungissa maahanmuuttajat voivat sijoittua usealle eri asuinalueelle, pääasiassa vuokra-asuntoihin. Keuruun suurin vuokranantaja on Keuruun Asunnot Oy, jolla on noin 400 vuokrattavaa

asuntoa Keuruun keskustaajamassa sekä Haapamäen taajamassa. Keuruulta löytyy myös yksityistä vuokra-asunto tarjontaa. Vapaita vuokra-asuntoja ilmoitetaan muun muassa Vuokraovi.com palvelussa.

Vuokra-asuntotarjonta on monipuolista ja asuntoja löytyy niin yksin muuttaville, kuin lapsiperheillekin. Vuokra-asuntoihin asuttamisessa tulee ottaa huomioon alueellinen segregatio ja mahdollisuuksien mukaan monipuolistaa asuinalueita, niin asumismuodon kuin asukkaidenkin osalta.

Alussa asumisen konkreettisia haasteita voivat olla esimerkiksi asunnon hakeminen, mahdollisten tukien saaminen ja asuntoon muuttaminen. Näiden lisäksi haasteita saattaa tulla myös asumisen arjen yksinkertaisissa asioissa. Asumisen sujuvuus on tärkeää asumisen viihtyvyyden kannalta ja näin omalta osaltaan vaikuttaa myös kotoutumiseen ja paikkakunnalla viihtymiseen.

Työllisyyspalvelut

Keuruun kaupunki on mukana työllisyyden kuntakokeilussa. Työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautuvat Keuruulla asuvat ulkomaalaiset saavat kasvokkain tapahtuvaa ohjausta ja tukea työllistymiseen ja kouluttautumiseen. Työllisyyspalveluissa, Työllisyydenhoidon kuntakokeilussa tai kotoutumispalveluissa otetaan vastaan tunnistautumisen, tehdään alkukartoitus ja laaditaan kotoutumissuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti. Keuruulla ulkomaalaisia on pystytty ohjaamaan sekä etänä että lähiopetuksena tarjottaviin kotoutumiskoulutuksiin. Työelämään pääsemisen kynnystä on pyritty madaltamaan järjestämällä työkokeiluja kaupungin omissa toiminnoissa sekä mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa.

Keuruun työllisyyspalveluissa toimii 50 % työajalla kotoutumisen ohjaaja. Kotoutumisen ohjaajan tehtävänä on:

- 1) tarjota yleistä neuvontaa kotoutujan arjen asioissa ja ohjata kunnan sisällä oikeiden palvelujen pariin sekä tarvittaessa muiden tahojen palveluihin
- 2) tehdä tiivistä yhteistyötä muihin toimijoihin (esim. Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystyöt, Kela, muut viranomaistahot)
- 3) edistää paikallista vuorovaikutusta suomalaisten ja Suomeen muuttaneiden välillä.

Paikallisen vuorovaikutuksen edistäminen on tapahtunut esimerkiksi kotoutujien tukemisena paikalliseen harrastustoimintaan hakeutumisessa ja Kielikahvila-toimintana yhteistyössä Keuruun pääkirjaston kanssa.

Kehittämissyhtiö Keulink oy

Kehittämissyhtiö Keulink Oy palvelee myös maahan muuttaneita yrittäjiä ja yritystoimintaa käynnistäviä asiakkaita tarjoamalla alkavan yrittäjän palveluita. Keulink Oy tarjoaa käytännönläheistä henkilökohtaista neuvontaa mm. aloittamisen taloudellisista tuista, yritysrahoituksesta, tilakysymyksistä ja markkinoinnista.

Kumppanina kaupungin työllisyyspalvelujen kanssa Keulink Oy edistää alueen työllisyyttä ja toimii linkkinä yhteistyössä yritysten kanssa. www.keulink.fi

4.4.2 Multia

Asuminen

Multian kunnan asuntotoimen tehtävänä on vastata kunnan kiinteistöjen vuokraamisesta. Asunnon hakemisessa maahanmuuttajia avustaa kotoutumisesta vastaava työntekijä. Multialla on erikokoisia

vuokra-asuntoja lähinnä kirkonkylällä. Asuntoja haetaan yleisellä asuntohakemuskaavakkeella. Lomakkeita saa Multian kunnanvirastosta ja lomake on tulostettavissa Multian kunnan nettisivuilta. Vuokra-asuntojen asukasvalinnoista päättää Multialla vuokra-asuntotoimikunta. Asuntotoimikunta kokoontuu tarvittaessa. Asunnon saamiseen ja valintaan vaikuttavat sekä hakijoiden omat toivomukset, heidän reaalin maksukykynsä, että sosiaaliset perusteet

4.4.3 Petäjävesi

Asuminen

Petäjäveden kunta pyrkii tukemaan maahanmuuttajia asunnon saamisessa paikkakunnalta. Maahanmuuttajat otetaan huomioon asukkaita vuokra-asuntoihin valittaessa tasavertaisina hakijoina muiden asuntoa hakevien kanssa. Turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten vastaanotosta kunta päättää erikseen ja samassa yhteydessä huomioidaan myös asuntojen järjestäminen. Petäjäveden kunnan vuokra-asuntojen vuokrauksen hoitaa Retta asuntovuokraus ja isännöinnin hoitaa Retta Management Oy.
Sähköinen asuntohakemus: <https://hakemus.tampuuri.fi/retta/>

Yritysyhteistyö

Yritysyhteistyöllä on keskeinen rooli osana kotouttamistyötä. Kotoutuminen uuteen ympäristöön tapahtuu yleensä opiskelun, työn tai harrastusten kautta. Työpaikka on merkittävä taloudellisesti, mutta myös sosiaalisen verkoston luomisen sekä kulttuuriin ja kieleen tutustumisen kannalta. Tiiviin yritysyhteistyön avulla voidaan tukea maahanmuuttajien työllistymistä ja samalla yritysten toimintaedellytyksiä. Nykyisessä tilanteessa monilla aloilla vallitsee työvoimapula, jolloin yritysyhteistyön merkitys korostuu alueen elinvoiman edistämiseksi. Kunnan kotouttamista tekevillä työntekijöillä pitää olla toimiva yhteys työllisyyspalveluihin ja paikallisiin yrityksiin, jotta kuntaan saapuville tekijöille löytyisi töitä ja toisaalta tunnettaisiin yritysten työvoimatarpeet, joihin maahanmuutolla voitaisiin vastata.

5. Hyödyllisiä linkkejä

[Keskeiset käsitteet | Kotoutuminen](#)

[Etusivu - Suomi.fi](#) – tietoa ja palveluja elämän eri tilanteisiin

[Sinun oppaasi Suomessa \(infofinland.fi\)](#) – tietoa Suomeen muuttavalle

[Digi- ja väestötietoviraston palvelut henkilöasiakkaille | Digi- ja väestötietovirasto \(dvv.fi\)](#) – mm. ulkomaalaisen rekisteröinti, kotikunta, henkilötietojen rekisteröinti

[Poliisi - kaikkien turvaaja kaikkina aikoina - Poliisi](#) – mm. suomalaisen henkilökortin hakeminen, karkotusten toimeenpano

[Etusivu | Maahanmuuttovirasto \(migri.fi\)](#) – mm. oleskelulupa-asiat

[Henkilöasiakkaat | Kela](#) – etuudet ja toimeentulo

[Henkilöasiakkaat - vero.fi](#) – verokortti, ajoneuvovero

Työnvälitys: [Työmarkkinatori \(tyomarkkinatori.fi\)](#)

6. Liitteet

Lomakkeet, ohjeet, prosessikuvat, yms. Alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma
liitetään lomakkeet tähän valmiina ei linkkeinä

Alkuhaastattelulomak
e.pdf